

Trosečníky v Šanghaji roku 1946 ukazuje unikátní výstava v Židovském muzeu

Ve středu 11. května byla zahájena nová výstava **Židovského muzea v Praze** nazvaná *Trosečníky v Šanghaji*, jež zachycuje osudy válečných uprchlíků v dubnu 1946. Pořídil je tam přední americký fotožurnalista **Arthur Rothstein**. Na dvaadvaceti záběrech zachytil životní podmínky židovských uprchlíků v čínské Šanghaji. Přestože Rothsteinova fotografická série vznikla až sedm měsíců po skončení války v Tichomoří na objednávku humanitární a podpůrné organizace Spojených národů UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration), je unikátním vizuálním svědectvím o záchraně dvou desítek tisíc středoevropských Židů v období šoa a druhé světové války.

Arthur Rothstein: „V“ jako vítězství (duben 1946) © Arthur Rothstein Archive, Avery Architectural and Fine Arts Library, Columbia University, New York

V pořadí již třetí výstava Židovského muzea v Praze věnovaná fenoménu uprchlictví a migrace si klade za cíl představit širší veřejnosti dosud nepříliš známou historii takzvaného šanghajského ghetta vnímanou nejen pohledem brilantního fotoreportéra, ale také prožitou

zkušeností protagonistů příběhu. Jde o zkušenost československých Židů, kteří vedle Židů rakouských, německých, polských a maďarských našli v Šanghaji bezpečné útočiště v době, kdy celý svět až na nepatrné výjimky přijímání uprchlíků odmítal. Rothsteinovy snímky současně nabízejí jedinečný historický pohled na roli fotografa ve službách mezinárodních organizací a na význam reportážní fotografie v zónách konfliktů, humanitárních krizí a katastrof, v níž se styl čistého obrazového zpravodajství mísí s výrazovými prostředky sociální a humanistické fotografie i se strategiemi public relations. Autory výstavy jsou kurátorka sbírky vizuálního umění ŽMP Michaela Sidenberg a filmový dokumentarista Martin Šmok.

Arthur Rothstein: Skupina dětí uprchlíků bez občanství (duben 1946) ©Arthur Rothstein Archive, Avery Architectural and Fine Arts Library, Columbia University, New York

Arthur Rothstein (1915–1985) se coby student Columbijské university angažoval jako obrazový redaktor listu *The Columbian* a založil fotografický klub, což mělo zásadní význam pro celé jeho další profesní směřování. Rothstein, který původně uvažoval o studiu medicíny, dostal od Strykera nabídku placené práce, jíž v období krize nešlo odmítnout: měl se podílet na založení a chodu fotografického projektu, dokumentujícího životní podmínky obyvatel zemědělských oblastí USA, Rothstein sám v jeho rámci vytvořil řadu nezapomenutelných reportáží: dokumentoval situaci farmářů ve Virginii, Montaně a na Floridě, jeho snímky z vlny prachových bouří (tzv. *Dust Bowl*) na americkém jihozápadě se staly ikonami. Pomyslného vrcholu v tomto období dosáhl v roce 1937 rozsáhlým fotografickým esejem dokumentujícím život černošských obyvatel Gee's Bend ve státě Alabama, jež překročila hranice fotoreportáže a svým charakterem se přiblížila hluboké a poutavé sociální a antropologické sondě.

V roce 1940 se stal jedním z kmenových fotografů časopisu *Look*, odsud ale záhy odešel, zapojil do činnosti Office of War Information (OWI) a až do počátku roku 1946 působil jako fotograf zpravodajské jednotky americké armády Signal Corps, jež byla součástí OWI. Během těchto let byl nasazen především v Tichomoří – pracoval v Barmě, Indii a Číně. Po svém propuštění z armády počátkem roku 1946 zůstal na vlastní žádost v Číně a až do poloviny téhož roku zde působil jako hlavní fotograf UNRRA pověřeným dokumentovat humanitární aktivity této organizace.

Arthur Rothstein: Společná kuchyně a prádelna na dvorku obytného bloku (duben 1946).
© Arthur Rothstein Archive, Avery Architectural and Fine Arts Library, Columbia University, New York

Byl členem řady profesních sdružení jako např. The Photo League, asociace pro dokumentární fotografii ve službách společenských změn, The New York Press Photographers Association a The National Press Photographers Association, založil a po určitý čas vedl American Society of Magazine Photographers. V roce 1968 byl jmenován členem britské Královské fotografické společnosti. Za svůj život obdržel celkem 35 ocenění a byl také porotcem prestižní Pulitzerovy ceny v oboru fotografie. Rothsteinovy fotografické práce se nacházejí v řadě významných světových sbírek včetně newyorské MoMA, International Museum of Photography at George Eastman House v Rochesteru, Smithsonian Institution ve Washingtonu, Royal Photographic Society v Londýně a dalších.

<http://www.newsjs.com/url.php?p=http://www.kulturissimo.cz/?arthur-rothstein-uprchliky-v-sahghaji-fotografie-zidovske-muzeum-v-praze&detail=3691>